

“Eeuw waarin het talent van de vrouw doorbreekt”

Op 24 oktober 2006 werd de eerste Dag van de Gelijke Beloning in Nederland gehouden. Werkgevers, vakbonden en minister de Geus debatteerden over de stand van zaken in ons land rond gelijke beloning. Volgens de minister wordt dit de eeuw waarin het talent van de vrouw doorbreekt.

Loondiscriminatie: het mag niet maar het gebeurt toch. Een kant-en-klare oplossing is niet voorhanden, maar velen waren het erover eens dat er ‘verandering van cultuur’ nodig is.

Volgens minister De Geus zou waardering niet afhankelijk moeten zijn van sekse. “Als mensen hetzelfde werk doen in hetzelfde aantal uren zouden er geen verschillen moeten zijn.”

Toch bleek uit recent onderzoek van Regioplan, uitgevoerd in opdracht van de Stichting Loonwijzer, dat er sprake is van grote, onterechte loonsverschillen tussen mannen en vrouwen. In het rapport staat onder andere dat in het bedrijfsleven de lonen van vrijwel alle vrouwen over de hele linie ten minste 30% achterblijven bij die van de oudere mannen en 10 tot 20% bij die van de jongere mannen.

Ongelijke beloning is verboden bij wet. Er zijn regels voor gelijke beloning en daarnaast zijn er CAO-afspraken en functiewaarderingssystemen. De Geus: “Het is een verborgen probleem. Ik geloof niet dat het op korte termijn opgelost kan worden, maar we moeten dit zichtbaar maken op het niveau waar het bestaat: op de werkvloer, in onderhandelingsituaties.”

Volgens Marja Rompa, vice voorzitter van het MKB, gaat het om een verholen probleem omdat de ‘slachtoffers’ hun eigen slachtofferschap niet kennen. “Bovendien is het in Nederland niet de gewoonte dat je aan elkaar vertelt wat je verdient.”

VNO-NCW-voorzitter Bernard Wientjes omschrijft ongelijke beloning als een vreemd probleem. “Ik ken geen bedrijf in mijn omgeving waar het niet gebeurt, en toch zegt elke werkgever: ‘Ik betaal toch gelijk?’ Niemand erkent dat het in zijn eigen bedrijf voorkomt.”

“Omdat ongelijke beloning bij de wet verboden is, leeft het niet als probleem en daarom zou de wet gehandhaafd moeten worden”, stelt xxx van de Commissie Gelijke Behandeling (CGB). “De man doet zich voor als uniek object in de samenleving en de werkgever zou daar alert op moeten zijn. In de praktijk zie je dat topvrouwen ervan overtuigd moeten worden dat ze goed zijn en zwakke mannen dat ze niet goed zijn. Ook het feit dat opleiding vaak als argument wordt gebruikt bij salarisonderhandelingen zien we graag verdwijnen.”

René Paas, voorzitter van vakbond CNV zou graag ‘stoere’ maatregelen nemen om ongelijke beloning tegen te gaan maar constateert dat het probleem daarvoor te ingewikkeld is. “Loondiscriminatie is een sluipmoordenaar. Pas als je de cultuur geleidelijk weet te veranderen kan je er iets aan doen.”

Voorstellen om meer flexibel te belonen stuiten bij de aanwezige vakbonden FNV, CNV, AVV en MHP en op scepsis. Daarmee zouden vrouwen niet veel opschieten. Ook het voorstel van xxx van Berenschot om onderhandelen over salaris veel meer over te laten aan de werknemers zelf onder het motto ‘als je het zelf nooit

doet leer je het ook niet en verandert de cultuur niet', vindt niet veel gehoor bij de vakbonden.

De oorzaken van ongelijke beloning bleken in veel aangehaalde praktijkvoorbeelden in 'de cultuur' te zitten: ten opzichte van mannen blijken vrouwen minder goede onderhandelaars, ze maken hun prestaties niet zichtbaar en ze worden al snel als herintreedser gezien terwijl ze vaak helemaal niet zo'n grote achterstand hebben. Kea Tijdens, onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam vindt dat het begrip herintreedster zelfs helemaal zou moeten verdwijnen.

Minister de Geus wil in een volgend kabinet een coördinerend minister die verantwoordelijkheid neemt om het emancipatoire politieke werk te verankeren. "Als we verder willen komen op de arbeidsmarkt moeten we zit bij werkgeversorganisaties bespreekbaar kunnen maken. Er mogen wat mij betreft voorkeursacties bijhoren maar ik ben geen voorstander van het instellen van quota (hiermee zouden bedrijven verplicht gesteld worden een bepaald percentage vrouwen in dienst te nemen-*red.*). Er is geen gebrek aan hele geschikte vrouwen."

Eind van dit jaar komt de visitatiecommissie van het ministerie van SZW met een rapport over het aanstellen van zo'n coördinerend minister.

Aan het eind van de discussie gaan er stemmen op om van de Dag van de Gelijke beloning een jaarlijks terugkerend fenomeen te maken zoals in België het geval is. Zelfs een Europese variant wordt ter sprake gebracht. Zover is het allemaal nog niet. De Commissie Gelijke Beloning Cat werkt! (een initiatief van het ministerie van SZW) heeft dit jaar het onderwerp op de kaart gezet door onder andere dit debat te organiseren, een website in het leven te roepen en online gelijkloontesten te ontwikkelen voor werkgevers en werknemers.